

begyndte med ſtrax paa Forhaand at ſige, at han ikke kunde være enig i Betimeligheden af Indgivelsen af Adreſſen til Hans Majeſtæt Kongen, da han troede, at det inſteffomhelſt Udbytte vilde komme deraf. Jeg har en anden Opfattelse, ligesom mine Venner i Folkethinget have haft, og jeg er overbevist om, at det er de bedste Bevæggrunde og de bedste Ønſker for Landets og Folkets Fremtid, der have ditteret dette Skridt. Jeg ſkal paa Forhaand tillade mig at udtale, at jeg ikke ſer mig iſtand til at ſtemme for den foreliggende Adreſſe, og jeg ſkal nærmere tillade mig at begrunde det. Det ærede Medlem for 11te Kredſ (Termansen) gav denne Adreſſe fra Landſtinget det Studſmaal, at den var holdt i en meget moderat og forſonlig Tone. Jeg er ikke ſaa heldig at kunne ſe ſaaledes paa Adreſſen. Efter mit Skjøn indeholder den et gennemgaaende Angreb paa det andet Thing, og hvis de Herrer, der begynde deres Adreſſe med at ſige, hvorfor de have taget tilorde, havde ſagt, at den virkelige Henſigt var den at døkke deres eget Miniſterium og ſaavidt muligt ſøge at vælte Skylden over paa det andet Thing, vare de efter mit Skjøn komne Sandheden endel nærmere. Jeg tror, at det gennemgaaende fremlyſer klart af hele Adreſſens Ordlyd, at det er Meningen. Jeg ſkal tillade mig at indſtyde den Bemærkning, at jeg ikke tror, at det er Landſtingets Opgave ſærlig at foreſkrive det andet Thing, hvorledes det har at ſtille ſig overfor de det forelagte Sager, ligesaa lidt ſom at lade det vide, at det ſærlig har Skylden for de nuværende ſørgelige Forhold, hvorunder vi leve. Diſſe Udtalelſer blive ſaa meget mere mærkelige, ſom de Beflydninger, der ere reitte imod det andet Thing, fuldt ud ramme ogſaa dette Thing, og ſaa meget mere, ſom det andet Thing i ſin Adreſſe ikke har nævnt Landſtinget med et eneſte Ord, hverken der eller andeſtſteds kritiſeret dets Stilling. Hvis Nogen ſkulde være i Tvivl om, at det forholder ſig ſaa, tror jeg, at det maa være kommet til at ſtaa klart, efterat vi have hørt den ærede Ordſfører for Forſlagsſtillerne (Haſſner). Han har ſagt, at de bleve tvungne ind paa at tale Storpolitik. Altkaa, de ærede Forſlagsſtillere have ogſaa haft en Følelſe af, at det ikke var heldigt at komme ind paa det Omraade, hvor de bevægede ſig. Men, ſiger han, vi have været nødte dertil for at imødegaa det andet Thing. Det andet Thing har jo imidlertid aldrig med et eneſte Ord berørt dette Things Stilling; det har kun fremdraget diſſe ſatſtiske Kjendſgjerninger, ſom foreligge, de virkelige Forhold, og kun hentydet til de ſørg-

lige beſtaaende Tilſtande. Men, ſiger ſaa den ærede Ordſfører, vi kunne ikke lægge Skylden paa Regjeringen; den har i ſin Levetid gennemført mange vigtige Lovforſlag. Han ſamſtemmer i Beflagelſen over, at det gaar, ſom det gaar; men det er ikke Regjeringens Skyld. Dette falder fuldſtændig ſammen med, hvad der ſtaaer i det andet Stykke af Adreſſen, hvor der ligesaa fremkommer en Beflagelſe over, at Udbyttet af Samlingerne ikke ſtaaer i et paſſende Forhold til den Tid, ſom de medtage, og de Kræfter, ſom anvendes dertil. Men det, det har gjældt om, er: Hvor ligger Anſvaret? Det har ſærlig glædet de Herrer, at Landſtinget ingen Skyld har ſaaet, at Folkethinget i ſin Adreſſe ikke har givet Landſtinget nogen Skyld. Det synes mig at være meget human, at det har ladet det ligge ganſke rolig til alvorlig Overbetelſe for Enhver iſær. Det har dog været de Herrer en Tilfredſtillelſe; men dermed er Sagen ikke afgjort; de Herrer maa have lagt Skylden over, hvor den efter deres Skjøn fuldt ud ligger, nemlig i Folkethinget, og det lader ſaa Kjendſgjerningerne godt gjøre, at det er der, Skylden ligger. Miniſteriets Medvirken har været ſaa ſtor overfor de enkelte Lovforſlag, ſom den ærede førſte Taler ſiger, at det har givet ſig Udbytte i en rig Samling af færdisge Love. Ja, den ærede Taler nævnte endogſaa, at dets Velvillie var gaaet meget vidt, ſærlig naar det angik Love, der omhandlede de mindre bemidlede Klaſſer. Ja, jeg ſkal dertil indrømme, at Miniſteriet kan have de bedste Ønſker overfor diſſe Klaſſer og den bedste Velvillie ligesom vi Andre; men Sagen er den, at naar det kommer til, at Tanken ſkal realiſeres, ere Meningerne himmelvidt forſkjellige. Jeg beder de Herrer, der muligen ere af en anden Mening, at huſſe paa, hvad der er foregaaet i Fortiden for ikke ſaa ganſke kort Tid tilbage, ſaa ville de indrømme, at netop paa dette Omraade er der en ſtor Forſkjel i Anſkuelſer mellem Folkethingets Flextal og Miniſteriet. Og diſſe mange Lovforſlag, ſom ere gennemførte! Jeg vil gjerne ſpørge: Fra hvilken Tid ſtamme de? Der blev nævnt en hel Række Forſlag, ſom ere gennemførte, og ved hvilke der var viiſt ſærlig Indbetommen: Vandſynsloven, Sparekaſkeloven, Kreditforeningsloven oſv. Jeg er nødte til at drage i Minde, hvorledes vi vare inde paa en frugtbar Forhandling i 1879—80, hvorledes vi da gennemførte mange, om de ſaa ville, vigtige Lovforſlag; ialtfald gennemførtes der enkelte, ſom med Rette kunne kaldes vigtige. Men hvad ſtandsede denne frugtbare Forhandling, dette virkelig gode